

LEWIS PRETI Z NOVO STRANKO

Ako mu demokratski kandidat ne bo všeč, bo vstanovil novo politično stranko

MONONGAH, W. Vo., 2. aprila. — Predsednik Kongresa za industrijsko organizacijo John L. Lewis je zapretil, da bo organiziral delavce, mladino, stare ljudi, črnce in farmerje ter bo vstanovil novo stranko, ako mu demokratski kandidat in demokratska platforma ne bosta všeč. Lewis je rekel, da mora biti platforma taka, da jo more sprejeti delavec in navadni človek. Rekel je, da bo v kakem osrednjem mestu sklical konvencijo, ki bo postavila program, ki ga more vsak Amerikanec podpirati.

Zopet je nastopil proti Rooseveltu

Lewis je govoril pred 20.000 premogarji ter je zopet povdaril, da nasprotuje tretjemu terminu predsednika Roosevelta, katerega je obdolžil, da je celo prekosil predsednika Hooverja, ko je potrosil milijone za "industrijske vohune," relief pa je zmanjšal.

"Kakor je bil Hoover slab kot predsednik," je rekel Lewis, "je potrosil samo \$2.800.000 za zvezni preiskovalni urad, medtem ko sedanjo vlada zahteva \$9.800.000 za vezbanje mož za industrijsko vohunstvo."

Glas naroda močnejši, kot politični stroj

Ko je Lewis omenil, da bo jeseni sklical konvencijo, ako demokratska stranka ne bo zavzela politike, ki je njemu všeč, je rekel:

"Potem pa bomo videli, ako je politični stroj te dežele močnejši kot je glas naroda."

Lewis je nato rekel, da bo na svojo stran pridobil American Youth Congress, National Negro Congress in Townsendovo skupino za starostno pokojnino.

Lewis je v svojem govoru rekel, da bo še pred 4. julijem govoril na konvenciji American Negro Congress in Society for Advancement of Colored People.

V južnih državah črnci ne morejo voliti

"Nesramno in sramotno je," je rekel Lewis, "da 8.000.000 črncev v osmih južnih državah nima pravice voliti, ker nimajo denarja, da bi plačali volilni davek."

Nad 11 milijonov ljudi brez dela

Lewis, ki je bil nekoč najgorečnejši pristaš predsednika Roosevelta, je rekel, da je preiskovalni urad CIO dognal, da je v Združenih državah brez dela 11.934.000 ljudi, nato pa je zaklical:

"Pa niti enega ni v Ameriki, ki bi dal kak navet, kako bi bilo mogoče vsem Amerikancem dati delo. Ne da bi rešila brezposelnost problem, sedanja vlada se striže relief, ki so ga do sedaj dobivali možje in žene, ki so brez dela."

"Svarim politične stranke te dežele," je nadaljeval, "od republikancev ne pričakujem ničesar, — da, Amerika ne sme biti prepuščena sami sebi, da leze, leze, politiki pa samo upajo, upajo. Ravno tako tudi svarim, da odgovor tem problemom ni odgovor, da se Amerika vdeleži evropske vojne. Oni v tej deželi, ki skrivaj upajo, da bo Amerika mogoče potegnjena v evropsko vojno in da bo to odgovor na gospodarska in politična vprašanja, ki teže deželo, se bodo zbudili v velikem razočaranju, kajti Amerika ne bo šla v evropsko vojno."

Lewis je končal svoj govor z zagotovilo, da hoče ameriški narod imeti pravico živeti, pravico sanjati, pravico do zavarovane starosti, pravico do družabne in politične varnosti.

Predsednikov molk

Predsednik Roosevelt je s svojim molkom torpediral druge predsedniške kandidate ter povzročil veliko zmedo v demokratski stranki.

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Senator Johnson iz Colorada je rekel, da je predsednik Roosevelt s svojim molkom glede tretjega termina povzročil več škode kot pa koristi. "Torpediral je vse, ki so nameravali potezati za predsedniško nominacijo ter je povzročil veliko zmedo v demokratski stranki."

Johnson priporoča kandidata svojega demokratskega tovariša Wheelerja iz Montane.

— Če namerava predsednik sprejeti nominacijo, — je rekel Johnson, — se ne bo proti

temu nihče pritoževal. Na tak hladnokrvni način je treba voditi pametno politiko. Če pa namerava v enajsti uri zapustiti demokratsko ladjo, mora prevzeti vso odgovornost za nesrečo, ki bo temu sledila.

Senator niti najmanj ne dvomi, da bo predsednik nominiran, samo če hoče.

— Pred letom dni, — je nadaljeval Johnson, — je imela demokratska stranka cel duent kandidatov. Če bi bil političen razvoj normalen, bi se uglede nekaterih teh mož zelo povečal.

TORNADO V LOUISIANI

Štiri osebe se bile usmrčene, nad trideset pa poškodovanih. — Cerkev je zletela v zrak, kot da bi bila z dinamitom razstreljena.

PIERCE PARK, Louisiana, 30. marca. — To ribiško naselje je obiskal danes strašen tornado. Veliko škodo so povzročili že par dni trajajoči nalihi.

Ko so prebivalci mislili, da je najhujše prestano, je prihrul tornado, ki je v nekaj minutah opravil svoje uničevalno delo.

Mrtve so najmanj štiri osebe, petintrideset jih je pa poškodovanih. Dve osebi pogrešajo. Trideset stanovanjskih hiš je popolnoma porušeni; velika katoliška cerkev je uničena.

Neki očividci je izjavil: — Cerkev se je najprej močno zamajala, nato jo je pa vrglo v zrak, kot da bi bila razstreljena z dinamitom.

Po čudnem naključju je ostala nepoškodovana šola, v kateri se je ob času katastrofe nahajalo tristo otrok.

Državna zdravstvena oblast in Rdeči križ sta takoj poslala pomoč. Naselje se nahaja sredi močvirnatga ozemlja. Ceste so preplavljene, vsled česar je z avtomobili le težko dospeti do mesta nesreče.

NEW DEAL V LUČI REPUBLIKANCEV

Precej neobičajne trditve mladega republikanca, ki bi bil rad nominiran za predsedniškega kandidata.

MILWAUKEE, Wis., 30. marca. — Tukaj je govoril Thomas E. Dewey, mladi newyorški okrajni pravdnik, ki bo na republikanski narodni konvenciji kandidiral za predsedniško nominacijo. Kot je že navadno republikancev, je tudi on obsojal New Deal ter trdil, da skuša New Deal ohraniti depresijo in da ne stremi po izboljšanju splošnih razmer.

— Sedanja administracija je prva v zgodovini naše dežele, — je izjavil, — ki skuša ohraniti nezaposlenost. Državo Wisconsin je hvalil kot eno vodilnih držav na polju socialnega napredka. Mo-

že, ki so postavili državo Wisconsin na tako odlično mesto, bodo deželi pokazali pot iz depresije New Deala.

Leta 1929 je zavladala depresija. Ne samo v Ameriki, pač pa po vsem svetu. Druge dežele so kmalu našle pota in sredstva in se izkopalje iz te zagaite, dočim je v Ameriki depresija trajen pojav. New Deal se krepi z njeno pomočjo. Prvi korak k obnovi je, iztrgati vlado iz rok tistih, ki so proti obnovi. Vlada mora biti poverjena tistim, ki verujejo v bodočnost dežele.

TRGOVSKA ZBORNICA IN "CENZUS"

WASHINGTON, D. C., 30. marca. — Trgovska zbornica Združenih držav pravi, da bo ljudsko štetje velikega pomena, ker bo z njim mogoče precej natančno ugotoviti število nezaposlenih. Vsi dosedanja podatki so bili precej nezanesljivi. Upati je, da bo vlada čimprej objavila izid štetja. Ko bodo enkrat na razpolago natančne številke, bo rešitev

tega važnega problema precej olajšana.

DANCI aretirali 150 nacijev

KODANJ, Dansko, 31. marca. — Policija je danes razglašala zborovanje danskih nacijev v Aarhusu in aretirala 150 oseb. Nacijska zborovanja so se vršila tudi po drugih danskih mestih.

ZAVAROVANJE SPOMENIKA V PARIZU

Da zavrnujejo spomenik na trgu Des Victoires v Parizu pred zračnim napadom, so ga obdali s vrečami pesko. — Tudi drugi spomeniki v Parizu so tako obvarovani.

Kukluksklanci na delu

Deset obtožencev je zakrivilo dve odvedbi in nad dvajset bičanj. — "Imperial Wizard" pravi, da ni odgovoren za dejanja svojih "podložnikov."

ATLANTA, Ga., 1. aprila. — V zadnjih treh letih se je završilo trindvajset bičanj in dve odvedbi. Te zločine naprtujejo desetim članom zloglasne kuklukskanske organizacije. Med njimi sta dva pomožna šerifa. Veleporota je vseh deset obtožila.

7. marca je podlegel poškodbam brivec Isaac Gaston v East Point, ki leži nedaleč od tukaj. Kukluksi so ga odvedli in ga strahovito pretepali. Sedem obtožencev so dokazali, da so člani klanke organizacije, čeravno to trdovratno ta-je. O treh obtožencih se še ne ve. J. A. Colescott, ki je "imperial wizard" klanke organi-

zacije, je izjavil: — Moji ljudje niso nikdar zažigali križa v namenu, da bi koga ustrašovali ali kaznovali. Če je bil kdo ustrašovan ali kaznovan, se je zgodilo to brez moje vednosti, oziroma brez mojega dovoljenja.

ATLANTA, G., 1. aprila. — V procesu proti članom klanke organizacije se je dognalo, da ima organizacija tudi nekaj članic, ki niso nič manj nasilne kakor njihovi moški tovariši.

Neka ženska je bila dvakrat napadena in pretepena. Najprej so jo bičali moški, par dni po tistem jo je pa napadlo sem v bele rjuhe zavitih žensk.

Poplave v Penni

Reka Susquehanna je narasla za 32 inčev. — Mesta Wilkes-Barre, Kingston, Plymouth in West Nanticoke v nevarnosti.

WILKESBARRE, Pa., 2. aprila. — Wilkes-Barre se bori že tretji dan, da se ubrani besne vode Susquehanne. Toda ne samo voda, temveč tudi plin prispeva k nesreči, ki je zadela mesto. V Kingstonu, onstran Susquehanne, se je tank z 200.000 galonami bencina nagnil in padel na ravno tako velik tank ter se razletel. Tretji tank z 18.000 galonami bencina se je vnel.

Goreči bencin se je razlil na razdaljo več sto jardov. Tan-

ki stoje v 10 čevljev globoki vodi sredi poplavljenega ozemlja. Močan veter pa je odgnal plavajoči plamen od poplavljenih hiš.

Po zadnji povodnji so bili zgrajeni visoki jezovi ob bregu reke, toda na zapadnem bregu še niso dokončani, vsled česar so vrzel zadelali z vrečami peska. Vreče pa so se vsled hudega pritiska vode zrušile in voda je vdrla v sosednji Kingston.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Delavske vesti:

700.000 WPA delavcev bo odpuščenih

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Works Projects Administration je danes naznanila, da bo v teku prihodnjih treh mesecev odpuščenih sedem stotisoč WPA delavcev. Komisar F. C. Harrington je rekel, da je to potrebno, ker je kongres dovolil manjše vsote v ta namen. Odpuščali jih bodo polagoma. 20. marca je delalo za WPA 2.311.500 oseb, 30. junija jih bo pa komaj 1.500.000.

17 ur zakopana v majni

CARBONDALE, Pa., 1. aprila. — Danes so rešili in odpeljali v bolnišnico dva majnerja, ki sta bila sedemnajst ur zasuta v rovu. Ko so prinesli po lestvi 58 letnega Steve Daynocka, je zamrmlal: — Hvala Bogu.

36 letni Michael Hurchick je pa rekel: — Prav dobro mi je. Tako, zdaj mi pa dajte kaj jesti.

Plače pri Edisonu

Consolidated Edison Company of New York je izdala poročilo, iz katerega je razvidno, da je znašala povprečna plača njenih delavcev \$37.13 tedensko. Lani je družba plačala svojim uslužbencem 69.523.000 dolarjev.

Zaslišanje Fordove družbe končano

DALLAS, Tex., 31. marca. — Včeraj je bilo končano zaslišanje uradnikov tukajšnje podružnice Ford Motor Company. Delavski urad jih je obdolžil, da so krivično ravnali z delavci. Natančno poročilo bo sestavljeno v teku tridesetih dni. Zaslišanih je bilo vsega skupaj štirinosemdeset priče.

NLRB proti "Rockefellerjevemu načrtu"

WASHINGTON, D. C., 31. marca. — Delavski urad (National Labor Relations Board) je naročil Colorado Fuel and Iron Corporation v Denver, Colo., ki jo kontrolirajo Rockefellerjevi interesi, naj razpusti kompanijsko unijo, ki je bila osnovana ter je poslovala po takomenovanem "Rockefellerjevem načrtu". Organizacija ni v soglasju z Wagnerjevo postavlo, ki daje delavcem pravico prostovoljno izbirati, kateri organizaciji naj se pridruži. Vodstvu kompanijske unije je bilo enako število delavskih in družinskih zastopnikov. Umevno je, da so bili merodajni izključno le predlogi, ki so jih stavili zastopniki družbe. Proti tej kompanijski uniji je CIO protestiral že leta 1938.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Salner, President; J. Lupina, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$4.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PROTILINČARSKA PREDLOGA

Ameriški senat se zopet bavi s protilinčarsko predlogo, ki določa, naj bi zvezne oblasti kazensko zasledovale linčarje in jim odmerile zaslužen kazni. Linčarji imajo sedaj opravka le z lokalno ali kvečjemu državno oblastjo, ki je pa skrajno popustljiva napram njim.

Takih predlog je bilo že dosti, v zakonjena pa doslej še nobena ni bila. Poslanska zbornica jo sprejme in odobri, senat jo pa zavrne. To se je zgodilo že leta 1937 in 1938.

Tudi sedanja predloga je bila v poslanski zbornici odobrena, dočim je izjavil demokratični senator Connally iz Texasa, da se bodo njegovi južni tovariši v senatu poslužili vsch postavno dovoljenih sredstev, da onemogočijo njen sprejem. Po njegovem mnenju ni predloga nič drugega kot nesramno izzivanje in žalitev prebivalstva južnih držav.

Povprečnemu Amerikancu nikakor ni razumljivo, kako bi moglo biti prebivalstvo južnih držav razžaljeno, če zvezne oblasti nastopijo proti ljudski drhali, ki vzame postav v svoje lastne roke ter linča zamorce zaradi zločinov, ki jih v mnogih slučajih sploh niso zakrivil.

V interesu demokracije je vsekakor potrebno, da posamezne države niso prikrajšane v svojih pravicah.

Če pa prebivalstvo te ali one južne države še vedno smatra zamorca za brezpravnega sužnja, čigar življenje ni niti belica vredno, in če drugače ni mogoče zatreti krvičeljnosti nekaterih belopolnih prebivalcev, pač ne preostaja nič drugega, kot da posežejo vmes zvezne oblasti in napravijo red.

Če smatra senator Connally protilinčarsko predlogo za žalitev prebivalstva južnih držav, bi se dalo z dosti večjo pravico trditi, da senatorji iz južnih držav s svojim stališčem in s svojimi nazori žalijo in sramote ves ameriški narod.

ZNAČILNO ZBOROVANJE

Konci prejšnjega tedna sta Anglija in Francija ojačali medsebojno zvezo ter se deloma že zdaj pripravili na naloge, ki ju čaka po sklenitvi miru.

Z ozirom na to so angleški in francoski voditelji indirektno povabili Združene države in druge nevtralne sile k so delovanju za ustanovitev "mednarodnega reda", ki bi odgovarjal zavezniški zamisli o svetovnem miru.

V Londonu se je vršilo tajno zborovanje zavezniškega najvišjega vojnega sveta. Pri tej priliki so si medsebojno obljubili, da ne bosta niti Anglija niti Francija sklepali separatnega premirja ali miru. Obljubili so si tudi splošno sodelovanje po koncu sedanje vojne.

To zborovanje je prva poteza zavezniške diplomatske ofenzive, čije svrha je preprečiti Nemčiji, Rusiji in Italiji polastiti se kontrole nad Balkanom in Bliznjim vzhodom.

Prve dni meseca aprila se bodo sestali v Londonu polslaniki, ki zastopajo Anglijo v Turčiji, Italiji, Madžarski, Jugoslaviji, Bolgarski in Grški ter konferirali z angleškim ministrom za vnanje zadeve, lordom Halifaxom.

To je bil izraz izbruha vojne že šesti sestanek zavezniškega vojnega sveta. Glavna pažnja je bila posvečena problemom na jugovzhodu in stališču skandinavskih dežel.

Posvetovanja se je udeležil tudi novi francoski ministrski predsednik Paul Reynaud, ki je z letalom poletel iz Pariza v London. Anglijo je zastopal ministrski predsednik Chamberlain s družbi nekaterih ministrov in vojaških voditeljev.

POPLAVE V PENNSYLVANII

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Vendar pa je prišlo v mesto sporočila, da voda nad Wilkes Barre pada in je upanje, da bo mesto obvarovano pred še večjo nevarnostjo.

Uradniki Rdečega križa cenijo število ljudi, ki so brez strehe, na 1000. Governor Arthur H. James je popoldne obiskal glavni stan Rdečega križa, predno je odšel na svojo posetstvo v Plymouth, kjer je, kot je slišal, v njegovi hiši tri palatode.

Rdeči križ je nekaj šol premeni v stanovanje za one, ki so morali zbežati pred vodo.

Po celi osrednji Pennsylvaniji, kjer je voda zalila premo-ganske in farmerske kraje, je okoli 25,000 ljudi brez strehe. Osem ljudi je utonilo. Voda Susquehanna je narasla za 32 inčev, toda inženirji upajo, da se voda ne bo več dvignila.

V Plymouthu je moralo zapustiti svoje domove 2000 ljudi, ki so nastanjeni v šolah. V West Naticoke so morali ljudi izprazniti 200 hiš in 1000 ljudi je zbežalo pred povodni-

Iz Jugoslavije

Moderne ceste od Sarajeva do Splita

bodo začeli v kratkem graditi in sicer istočasno na več odsekih. Tehnični oddelek ban-ske uprave v Sarajevu, kakor tudi v Splitu naglo izvršujeta priprave, da bo na pomlad mogoče razglasiti licitacijo del na posameznih predelih.

Zaklada ne morejo najti.

(Poročali smo, da je v Seleih na Jadranu umrla konec febru- arja milijonarka Marjeta Zla- tar Goldova. Bila je čudaška žena, ki je samotarila za zakle- njenimi vrati. Vedelo se je, da je svoj čas podedovala ve- liko premoženje po možu ki je obogatel v Argentini. Njeno imetje so cenili na 10 milio- nov dinarjev večji del v do- larih. Posebna komisija je zadnje čase prebrskala vso hi- šo ker je splošna sodba, da je bogatašica skrila svoje pre- moženje v zemljo ali v zid, za- enkrat zaklada pa še ni na- dan. Kar pa so našli, so si med seboj razdelili bližnji so- rodniki.

Usoda vojne sirote.

(Na begu pred sovražni- kom se je leta 1916 znašlo v Nišu mnogo beograjskih dru- žin. Med njimi je bila tudi go- spa Angelina Gavrilovičeva. Moža so ji bili odvabili v ta- borišče, hčerke pa ji je po nekaj tednih od stradanja umrli. Pa je naneslo, da je Angelina ne- kega januarskega jutra, ko se je vračala z niškega pokopali- šča, kjer je dan na dan v joku in molitvi iskala totažbe, na- šla večjo škaflo. Pustila jo je na miru, ali prav tedaj je v škafli nekaj zajokalo. Go- spa Angelina je našla premr- znjeno dete, in ob njem listek, da ni še krščeno, da je oče na fronti, mati pa da je umrla po porodu. Gospa Angelina je po- smrti svoje hčerke smatrala najdenko za božji dar. Zdjaj ni več hodila na pokopališče, marveč je začela skrbeti za o- troka, ki jo je krstila za Pav- lino. Kljub vojnim težkočam je dekletce odraslo. Gospej Angelini je mož kmalu umrl, nedavno pa je tudi sama zbo- lela na srop. In bila je njena največja skrb, kaj naj bo z najdenko, ki šteje zdaj 24 let.

Pripravila ji je sicer majhno do- to, toda to ne zadostuje za obstanek. Ko si je gospa An- gelina nekoliko opomogla, se je s Pavlino napotila v uredni- štvu "Politike" in izpovedala vso zgodbo, da bi se morda le našel kdo s plemenitim srcem in z razumevanjem za usodo vojne najdenke.

Dobro srce ima mestni stražnik.

Živojin Plavšić iz Sombora je nedavno ponoči srečal na u- licet trgovca Frana Bištofa. Ker je bil trgovec hudo oka- jen, ga je prijazni stražnik vzel pod pazduho in ga odve- del domov. Ker se Bištof ni ničesar zavedel, mu je straž- nik odzvel denarnico s 2.800 din, zlato uro z verižico in pr- stan v vrednosti 4.700 din. Pred sodiščem se je zdaj zago- varjal, da je vse skupaj hotel trgovcu le hraniti, je pa pozne- je na to pozabil. Sodišče ga je obsodilo na 20 dni ječe.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
osiroga
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

Krvav dvoboj v gozdu.

V Glinici pri Cazinu je go- -podar Gjuro Vignjević zasa- čil v gozdu Ljubomira Medića, ki je pobiral drevo. Takoj sta se sprla in namesti brid- kih besed sta zavijetela vsak svojo sekuro. Medić je bil hi- trejši in je udaril Vignjevića s sekuro tako močno po vratu in prsih, da mu je zadel stra- hovito rano. Kljub temu je bil Vignjević še toliko pri no- č, da je zamahnil po Me- diću in mu presekal nekaj reber. Kmalu nato je Vignjević izdih- nil. Medić pa so neki ljudje v obupnem stanju prepehali v bolnišnico v Petrinji.

Dve vasi sta se topli zaradi dekleta.

Zaradi vauke lepote Mari- ce Šolić iz vasi Kruševica bli- zu Bosanskega Šumca, je pri- šlo do pretapa med prebivalci vasi Kruševica in Sikirevac. Na obeh straneh je bilo več težje in lažje ranjenih. V boji so posegli celo samokresi. Za- nimivo je, da Marica sedaj pravi, da se ne bo omožila, temveč, da pojde v samostan.

Odvetnik tožen, da je zakrivil smrt kmeta.

Pred sodiščem v Mitrovici so imeli te dni zanimivo raz- pravo. Branko Knežević, od- vetnik iz Pančeva, je bil obto- žen, da je zakrivil smrt svoje- ga klienta Mihajla Vemića iz Dolova v Banatu. Knežević je namreč zastopal Vemića v neki civilni pravdi. Usodne- ga dne 11. apr. 1938 je peljal na svojem avtomobilu Vemića v Novi Sad, da bi se pobotal z upnikom. V avtomobilu so bili Knežević, ki je šofiral, njegov šofer, ki je sedel poleg njega, zadaj pa sta sedela Ve- mić in njegov brat Svetozar. Ko so se vračali, se je na cesti Zenun—Batajica zgodila ne- sreča. Avtomobil je padel v jarek. Pri tem je dobil Vemić tako hude poškodbe, da je kmalu umrl, ostalim se pa ni nič hudega zgodilo. Pri prvi razpravi je bil Knežević obso- jen pogojno na mesec dni za- pora, prizivno sodišče pa je prvo sodbo razveljavilo in od- redilo novo razpravo. Na dru- gi razpravi je bil Knežević o- proščen, oškodovana stranka, ki je zahtevala 180.000 dinar- jev odškodnine, pa je bila za- vrnjena.

Prijeti ponarejevalec denarja.

Zagrebska policija je že delj časa vedela, da je v prometu

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo- venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Pub- lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

nekaj ponarejenih kovancev po 50 in 20 dinarjev, starih in novih. Končno je imela po- licija srečo. Ivan Krunaj, so- fer iz Kastošije, je te dni spo- ročil policiji, da pozna ponar- jevalca, ki se še danes peča s ponarejanjem in razpečava- njem kovanega denarja. Ime ponarejevalca je Matija Čoso.

Policija je takoj ugotovila, da gre za istega Čosa, ki je bil že pred leti obsojen zaradi po- narejanja. Detektivi so ga za- čeli iskati in so ga kmalu na- šli. Dobili so tudi vse pripra- ve za izedlovanje kovancev. Po daljšem tajanju je Čoso končno priznal, da je naredil 15 komadov falzifikatov, de- loma po 20, deloma po 50 di- najev. Falzifikati so bili prav dobro izdelani in jih je le tež- ko ločiti od ravih. Čosa je policija izročila sodišču.

Najnovejši način trgovanja z živino.

Iz Petrinje poročajo: Sino- Plavljanec in njegov svak Du- šan Borojević sta znana trgo- vaca z živino, ki sta že dolgo ča- sa obiskovala sejme med Ko- stajnico in Glinjo. Zadnji čas sta pa začela na čeden način trgovati, kar ju je privedlo v zapor. Pogodila sta se na pr- mer s kmetom za par volov, plačala polovico kupnine, dru- go polovico sta se pa obvezala po tankajšnem običaju plača- ti v osmih dneh, da vidita, če je živina zdrava. Seveda je teh osem dni že velikokrat preteklo, živina je bila prod- ana naprej na drugem sejmu, kmetje pa so ostali brez de- narja. Če se je kakšen kmet pritoževal, sta ga trgovca že znala pomiriti; če je pa prišel k njima in odločno nastopil, sta mu zagrozila, da ga bosta dala ubiti, če bi govoril, da sta ga osleparila. Na ta način sta osleparila mnogo kmetov, do- kler ju ni nekaj pogumnejših kmetov dalo aretirati. Oba "trgovca" sta bila izročena okrožnemu sodišču v Petrinji, in je proti njima uvedeno po- stopanje zaradi goljufije.

Peter Zgaga

V listu je še vedno čuti od- meve velikonočnega progra- ma, ki ga je dal z ene največ- jih ameriških radio postaj slo- venski cerkveni zbor v New Yorku.

Splošni sodbi se tudi jaz pri- družujem: Lepo so peli. Po- stavili so se.

Menil bi le nekaj: Latinska pesem, dasi morda dovršeno zapeta, je bila v programu od- več.

Velik lovski plen.

(Loveni Muharemu Sadikovi- ču v Kosovskji Mitrovici, ki je na glasu izvrstnega streleca, je v letošnji zimi uspelo v okoli- škah loviščih postreliti 11 vol- kov, 80 jerebic, in divjih rac, 31 jacev, 2 lisice in 3 divje svinje. Dosegel je svojevrsten rekord, zlasti kar se tiče vol- kov, kajti vsih 11 je ustrelil v teku februarja. Pred dnevi je v enem samem popoldnevu ustrelil tri volkove. Pravijo, da pade vse, kar se pojavi pred njegovo puško. Razen puške mu dobro služi tudi nož, saj je Muharem te dni kar za- klal ranjenega volka. V Peči prodaja jerebice po 2 din, race in fazane po 3 din, zajce kveč- jemu po 15 din. K njemu pa radi prihajajo drugi lovci in mu ponujajo večših po 250 din za enega samega volka, samo da bi se lahko pohvalili, kak- šni junaki so, kadar gredo s puško v zimsko prirodu.

Štetje ciganov in potepuhov

WASHINGTON, D. C., 31. marca. — Ravnatelj ljudskega štetja je odredil, naj se vsi 8. aprila štetje ciganov, hobo- jev, potepuhov in drugih ele- mentov, ki nimajo stalnega bi- vališča. Uradniki se bodo od- pravili v začasna taborišča, cenena prenočišča, v kempe ob železniških progah in sploh v kraje, kjer se zbirajo brez- domci. Število teh ljudi bo se- veda le približno ugotovljeno, ker so enkrat tukaj enkrat tam. Največ jih je po državah srednjega zapada in ob paci- fični obali.

Sredstvo proti magnetičnim minam

LONDON, Anglija, 1. apr. — Potem ko je kapitan naj- večjega prekomornika na sve- tu "Queen Elisabeth" prvič sporočil, da je prekomornik zavarovan z neko novo napra- vo proti magnetičnim minam, je bilo uradno javljeno, da je bilo s to napravo opremljenih že več sto trgovinskih in voj- nih ladij. Gre za žice, ki so o- vite okoli trupa ladje, pa ži- cah pa krozi električni tok. S tem je magnetična privlačnost kovinskih predmetov parali- zirana. Ugotovljeno je, da doslej še nobena ladja, opremljena s to novo napravo, ni bila po- škodovana od magnetičnih min.

SREDIŠČE ZA
SLOVENSKE FONOGRAFSKE
PLOSČE. — Pliše za cenit.
J. MARSICH, INC.
463 W. 42 Street New York

NAROČITE SLOVENSKO - AMER-
KANSKI KOLEDAR ZA 1940. —
169 STRANI ZANIMIVOSTI. STA-
NE VAS SAMO 50 CENTOV. —
V Združenih državah lahko pošljete
znanke po 2 ct. po 3 cent.

Namesto nje naj bi dali kak-šno našo slovensko, velikonoč- no ali pomladno.

Kdor se zanima za zares mojestersko latinsko petje, bo poslušal program s kora cer- kvje sv. Patrika, ki ga dajejo od časa do časa dobro plačani profesionalni peveci.

Radio-postaje ekoparijo s časom, oziroma ga prodajajo za ogromne vsote denarja. Ena minuta stane baže nad sto do- larjev.

Če se torej posreči kakšnemu našemu društvu od tako velike postaje kot sta naprimer new- yorški WEAF ali WJZ dobiti brezplačno deset ali petnajst minut, je treba dragocen čas s pridom in smoteno izrabiti. Nihče ne reče, da ni bila "Regina Coeli" dobro zapeta, toda namesto nje, bi sloven- skim poslušalcem neizmerno bolj ugajali dve slovenski cer- kveni oziroma narodni pesmi.

To je moje mnenje, ki ga ni- komur ne vsiljujem.

V splošnem pa mojemu nla- demu prijatelju Koprivšku in njegovim pevcem vse prizna- nje, vso čast in pohvalo!

Naša rojakinja čita v listu tu- di politične vesti ter se v tem zelo razlikuje od svojih tova- rišic, ki se večidel le za roman in politiko zanimajo. In čitala je o Hitlerju, kako bi se rad vse Evrope polastil in da ne bo dolgo, ko bo stegnil svojo grabežljivo roko tudi po Jugo- slaviji.

— Oženi naj se mrkač, — je vzkliknila v svetli jezi, — bo že vsaj mir dal.

Draga prijateljica, te dni se je začelo po vseh Združenih državah ljudsko štetje. Ko bo stopil števec v hišo, se ga ni- kar nič ne ustraši, ampak mu uljudno odzdravi in bodi pri- jazna z njim, saj ti ne bo ničesar hudega storil. Vprašal te bo o tem ali onem, ti mu pa na vprašanja lepo in po pravi- ci odgovori. Z lažjo ne boš nič profitirala. Baš nasprotno: paragraf ti lahko pošljejo na glavo in te za par dni v arest vtaknejo, če boš lagala.

Vprašal te bo tudi, koliko si stara. Kar lepo po pravici mu povej. Saj ima revež drugega dela dovolj kot da bi tvoja leta obehal na veliki zvon.

Torej njemu se nikar ne zla- ži, če hoče sama sebi dobro. Svojemu dedcu pa lahko še naprej tajiš leta kot si mu jih tajila doslej, če pa nimaš mo- ža, pač pa samo fanta, ga lah- ko za celih deset ali petnajst let nalažeš. Če ti bo verjel, je seveda drugo vprašanje.

Neka rojakinja iz države Il- linois mi piše:

"Moje krstno ime je Fran- ces, drugo ime imam pa po mo- žu. V starem kraju sem bila tvoja sosedka. Praviš, da imaš dober sponin. Pa me ugani, če ga imaš res."

Vseh deklet v naši soseski se živo spominjam, toda težko mi bo pravo zadeti.

Povedati mi pač mora, koli- ko je bila takrat stara in ko- liko je vagala. To je namreč za ugotovitev absolutno potreb- no. Ime Frances je po angle- ško prirojeno in ni v našem kraju običajno. Do petnajstega leta so rekli pri nas vsakemu dekletu tega imena — Fanči. Od petnajstega do dvajsetega leta je bila Francka, nato je bi- la pa do smrti Franca, pod po- gojem, da ni tehtala več kot osemdeset kil.

Po osemdesetih kilah je ime- la čast postavljeni se z imenom — Francan.

Kratka Dnevna Zgodba

POSLEDNJI POGON

Jasno, južno, že pomladsko vreme se je bilo nanaglo spreverilo. Pritisnila je spet zima, mráz. Naletavati je začel suh, oster sneg. Nebo je odprlo vse svoje zatvorice in snežinke so padale dan na dan gosteje ter v večjih kosničih, dokler niso bila tla pokrita z debelo, belo odejo. Tihota je zavladala po hribih in dolinah.

Na široki ploščadi pred Osojani se je zbrala pisana lovská družina v škornjih in gamasah, v kožuhih, suknjah in brez njih. Mali gonjač Močilov Tine si je pokri glavo v staro vrečo tako umetno, da je bil videti v njej kot gozdni škrtar v prišiljeno čepico. S težavo je vlekel vsak sledi, ki so bili razigrani od pričakovanja in bojevitosti. Že si kažeta zobe stari Boj in njegov mlajši tekmeček Miško, ljubezni Belica ju pomiri s tem, da obliže renčecemu Boju gobec in mu s tem vzbudi mlažše občutke. Rozmarin, ki vodi Črta in Pikico, se približa iznenirju Burji šepetaje:

"Gospod žovnar, danes bo brigada kakor je še ni bilo v Lopati. Vanjo kažejo sledovi črnih in so veliki kot kravji parklji."

Doktor Klun in Rudenbig v velikih kožuhih se ujenata kakor že davno ne. Zarežita se, da lovski gospodar v tako poznem času prireja pogon. Skrbni ju, koliko bo šlo v nič oplojenih zajčic in lisic.

Sivi Gorjane, lovec po pokličen in srečen, deli med nekatere domačine iz vasi (tako zvane "fufarje") z debelim zrnjem nabite patrone in razporedi družbo v spodnjo in gornjo stranko. Pri tem delu ga motijo prerekanja in uporni poizkusi, katere potolaži šele lovski gospodar Možina, ki glasno pozdravi svoje posle.

"Gorjane je davi našel sledi divjih svinj, ki jih je priširil debeli sneg iz višje ležečih gozdov na Dobravo. Nanje gremo. Druge divjadi ne

smete streljati. Gonjaci naj hodijo polagoma in naj ne delajo prevelikega trušča, spuste naj le Belico in Pikico. Pazite na znamenja, ki jih bodo kazale veje po tleh. Gospodje loveci, naj se zadržijo mirno in tiho pri hoji in stoju. Nadalje prosim, da na gonjače in pse ne streljate, črnim kosmatincem pa pošteno palite v bok. Sedaj pa želim vsem dober pogled in hitro na pot!"

Loveci so hiteli in pot jih je že oblivala, ko so dospeli do kolovoza, globoko vrezanega na obe strani v pobočje. Rozmarin tedaj polglasno zavpije Previdniku:

"Kar tja se postavite, tu mora nekdo zapirati. Drevje ni veliko in lepo vidite na levo in desno."

Pred njimi obstoji Previdnik in začne premotivirati pozornico. Res, dobro vidi kakih sto korakov tja do temnega jelovja na desni. Na levi strani je gozd še bližje. Pred njim v ozadju se dviga bela glava Lopate. Ampak bližnje okolice mu zastira oster ovinek poti.

"Kaj, če merjasec primaha po poti navzdol," se sprašuje lovec. "Preden ga zagledam, me že pogazi na tla, kakor povalja motorno kolo ubogega pešca. Skobalimo se rajši na breg ob potu."

Lahko rečeno, težje storjeno. Po večkratnih poskusih in padcih v globokem snegu pripleza nazadnje na vrh roba, izbere mlado jelko, katera ga dobro prikriva. Nato potepa sneg okoli nog, da se lahko obrača na vse strani. In še obriše puško, pogleda, ali ni ostalo v njenih cevah kaj snega, jo nabije in napne petelina.

Vse je mirno daleč na okoli. Čisto belino pred njim moti le drevje in vejevje grmičja, katerega sneg še ni mogel popolnoma pokriti. Nekje v črnem lesovju se oglasi Belica, kratko, odsekano, in potem je spet vse tiho.

Nenadoma se pokaže na poti nad ovinkom črna gnota, za njo še druga. V lahkem gibnem diru se pomikata teški telesi, po kolovozu. Ko Previdnik dvigne puško, ga veper zapazi. Za trenutek postoji, dvigne ogromno glavo in posmehljivo pokaže svoje bele čekane. V tem pa že udari strel in grom.

Velikanski skok na desno in že sta merjasec in svinja izginili v gozdno temo. Lovec zleze doli na pot in gre preiskovat, ali je strel zapustil kakšno znamenja. V snegu poleg odtisov nog zapazi udor zrn. Krvi ni, tudi strizn ne. Od daleč zagleda sivega Gorjanca ki hiti poizvedovat, kaj se je pripetilo.

"Streljal sem na vepra prav tukajle. Ampak prenizko sem meril. On in ona sta odnesla zdravo kožo tjakaj, v tej smeri."

Skrb za slepce v Franciji

Pred 50 leti je ustanovil v Parizu slepi učitelj Maurice de la Sizanne Associatione, Valentin Haug, ki je bil njen namen splošna skrb za slepce. Ime je dobilo društvo po ustanovitelju prve šole za slepce na svetu. Ta šola je bila odprta leta 1794 tudi v Parizu.

Zdaj po 50 letih je razširjena Associatione Valentin Haug po vsej Franciji, kjer ima 29 podružnic. Vdržuje posebno študijsko komisijo, ki deluje že več let za izpolnitev pripomočkov in aparatov za slepce. Ta komisija ima tudi zelo zanimiv muzej, kjer je prikazan ves razvoj dela za slepce ter njihov položaj v raznih časih in državah. Associatione ima tudi knjižnico za slepce, obsegajočo 130.000 poučnih in zabavnih knjig s posebnim oddelkom strokovne literature za zdrave ljudi in za slepce. Imajo tudi tiskarno, delavnice in prodajalno, kjer se prodajajo izdelki slepcev.

Zelo velike uspehe so dosegli posvetovalnica in posredovalnica dela za slepce. Vsi ti oddelki so v lastnem domu v Parizu, kjer izhajajo tudi dva lista za slepce. Poleg tega ima Associatione v evidenci francoske slepce in za 18.000 slepcev neposredno skrb. Odprla je tudi šolo za slepe maserje, zavetišče za stare in duševno manj vredne slepce ter okrevnišče. V upravnem oddelku Associatione je enako število zdravih in slepih odbornikov.

Veliki Atlas sveta

Vojnojoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovni vestni pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res, boste rekli, 'toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri.' Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli te-

Nova ladja ameriške mornarice nad katero se preiskujejo novi vojaški aeroplani. Ladja vozi po 30 milj na uro in ima vse potrebščine za pomoč ponesrečenim letalcem.

Razne vesti.

ZAKAJ MUSLIMANI PETKRAT NA DAN MOLIJU.

Mohamedan mora moliti petkrat na dan. Teh pet molitev ima zelo zanimivo zgodovino, segajočo tja do sanj preroka Mohameda. Preroku se je sanjalo, da pleza po žarečih lestvi v nebo. Najprej je prišel v srebrna, potem pa v zlata nebesa. Končno je srečal angela, ki je imel 70.000 glav, vsaka glava pa 70.000 ust, in v vsakih ustih je bilo 70.000 jezikov, ki so v 70.000 jezikih istočasno slavili Alaha. Po razgovoru s tem čudnim angelom je sprejel preroka sam Alah in mu zapovedal, naj predpiše mohamedancem na dan najmanj 50 molitev.

Na povratku iz nebes na zemljo je srečal Mohamed starca moža, ki mu je pripovedoval o teh 50 molitvah dnevno. Starček je pa odkimal z glavo, češ, da se mu zdi to preveč za ljudi. Dejal je da ima v tem pogledu izkušnje in nujno je svetloval preroku, naj se vrne v nebesa in pregovori Alaha, da bi znižal preveliko število molitev. Tako se je pogodil z Alahom na 40 molitev. Ko se je pa drugič vrnil na zemljo je zopet srečal tistega starčka, ki se mu je zdelo tudi 40 molitev dnevno mnogo preveč. Po njegovem mnenju bi zadostovalo pet. Mohamed je vzdihnil in se napotil tretjič v nebesa, kjer je res pregovoril Alaha, da je dovolil mohamedancem pet molitev dnevno. To je bila pa tudi skrajna meja popuščanja. Alah je brezpogojno zahteval, pet molitev dnevno, sicer bi zadela mohamedance jeza božja.

Obvezno molitev so razdelili mohamedanci tako, da molijo prvič pred solnim vzhodom, drugič opoldne, tretjič ob 3. popoldne, četrtri ob solnem zahodu in petič v začetku noči. Mohamed je bil pa zelo moder mož ki je poznal vrednost čistote in globlji smisel vsakodnevne gimnastike. Zato je izjavil, da molitev nič ne zažene brez prehodnega očiščenja takozvanega "vuhu." Zavedal je svojim vernikom, da se morajo pred vsako molitvijo umiti. Če pa slučajno nimajo pri rokah vode, se lahko odrgnejo s peskom. Tako je dosegel, da so se njegovi privrženci petkrat dnevno umili ali vsaj očistili. Pojem umivanja, čistote in pobožnosti se je tako združil v eno celoto.

Znak za molitev daje mezin iz visokega stolpamošje. Mohamedani popadajo na svojih preprogah na kolena in se klanjajo do tal kar je zelo praktična telovadba zlasti za debele mohamedance, ki se sicer boje vsake kretnje. Mohamedanska molitev, oznanjena iz minaretov se glasi: "S tem izpričujem, da je samo eno božanstvo v bogu, izpričujem, da je Mohamed božji poslanec." Muezin pa pripomni k temu: "Pojdite k odrešenju, bog je največji. Je samo eno božanstvo v bogu."

Najvažnejša je molitev v petek opoldne, ko se je morajo udeležiti vsi moški iz vasi ali mesta. Predpisana je tudi posebna obleka, ki mora pri moških zakrivati telo najmanj do vratu, do kolen. Pri ženskah pa od glave do pete, razen rok.

SKRIVNOSTI ČLOVEŠKEGA ORGANIZMA.

Ko so pred nedavnim po neki nesreči z visoko napetostjo ponesrečena skušali oživiti, se je izkazalo, da je bila njegova kri še osem ur po uradni dognani smrti še živa in prosta vseh klic. Ta ugotovitev je zelo važna za kirurško obravnavo v časih vojne in za uporabo krvi mrtvih ljudi za rešitev živih.

Drug kuriozum v človeku je ta, da ima okostje otroka 11 kosti več nego okostje odraslega človeka. Vzrok je v tem, da neke kosti v določenih dobi skupaj zrastejo in sicer v lobanji ter v hrbtenici. Šele potem je okostje popolnoma izdelano. Naziranje, da so ljudje, ki kažejo v vseh okoliščinah veliko odpornost do vseh bolezni, ni točno. Pred kratkim je moža, ki ni bil v svojem življenju nikoli bolan, pičila osa v ušesno mečico, in kratko po tem je za to neznatno ranico umrl.

PORCELAN BREZ ZLATEGA OKRASJA.

V Nemčiji je bilo prepovedano uporabljati zlato za okrasje na porcelanskih izdelkih, vsaj za domači trg, zato je bila industrija prisiljena, da seže po nadomestilu za zlato in zlato okrasje, pri čemer je napravila poskuse z novimi barvami, kovinami in vzorci. Primerne nove obdelave porcelana ki predstavljajo do neke mere začetke novega sloga, je industrija pokazala prvič v večjem obsegu na sedanjem pomladanskem velesejnu v Lipskem. Problem ni bil enostaven, kajti zlato se ni dalo kar tako nadomestiti z rumeno barvo, poskusiti je bilo treba, da bi z drugimi barvami in novimi vzorci nadomestili dekorativni učinek zlata.

Novi vzorci uporabljajo v veliki meri nasičene barve, kakor kobalino, modre, purpurno in morsko zeleno na podlagi slonokoščene barve. Učinek so poskušali povečati tudi s tem, da so svetni in drugi ornamenti ter robni okraske večji oziroma širši, vzorci so postali baročnejši. Posebno hvalijo učinek sivih vzorcev na podlagi slonokoščene barve. Zadovoljive rezultate so dali tudi poskusi, da bi zlato nadomestili z drugimi kovinami in kovinskimi tiskom. Gotovo je, da bo nekaj teh novot ostalo še potem, ko bo mogoče zlato uporabljati spet neomejeno.

MATILDA V MOŠKIH HLACAH.

V pretekli jeseni se na policiji v Režnici v Nemčiji zelo začudili, ko je aretirani pekovski pomočnik Mathias Müller

potlačeno priznal, da je — dekle in da se imenuje prav za prav Matilda. Sedaj se je moral, odnosno morala zagovarjati zavoljo ponaredbe v listinah, in sicer pred vsem zavoljo napačnih vpisov v delovno knjižico.

Nje zagovornik je povedal, da je Matilda polnih pet mesecev delala v Režnici kot pekovski pomočnik, in v zadovoljstvo svojega delodajalec, tudi nje sedanji delodajalec je z njo zelo zadovoljen. Nikoli niso opazili, da je ženska. Matilda pravi, da je bila prej kuharica, v dobi brezposelnosti pa ji je šinilo v glavo, da bi mogla kot moški hitreje dobiti delo. Ker pa se je v listine napačno vpisovala kot moški, so jo zašili za šest tednov.

GOLOBI PRENAŠAJO LJUBEZENSKA PISMA

V Združenih državah je opaziti v zadnjih časih med zasebniki čedalje večje povpraševanje po golobih pismonoših. Vzrok ni v tem, da bi se golobji sport v Ameriki širil, temveč v tem, da so mladi ljudje ugotovili, da so ti golobi odlični prenašalci ljubezenskih pism. Število golobov, ki jih uporabljajo v te namene, cenijo na 40.000 in mladi ljudje pravijo, da so ptice zelo zanesljive ter diskretne.

HIMEN.

Preteklo nedeljo se je poročila Miss Dolores Hlače, hči poznane našega rojaka R. Hlače, z Mr. Harryjem Gilesonom. Mladi par bo stanoval v Boston, Mass.

Čestitamo!

Najboljši prijatelj
v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

160 strani s slikami

50 centov

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.
Za Glas Naroda priredil X. X.

Hrastar se zgrabi za prsi, za glavo in jeclja:
"Da, da, jaz sem živ! Ja, samo jaz! On in Hanca pa počivata. Le jaz sem ostal! Kje je ljubezen, ki nas je družila? Naša ljubezen! Naša ljubezen!"

Uznenada plane k visku.
"Jezus, in nikogar ni doma! Kje pa so vsi ljudje?"

Skoči k vratom, toda Jakob ga zadrži.
"Nikar ne skrbi, Juri, Nikogar ne potrebujeva. In Dorče je tukaj. Mi trije smo dovolj. V gori bomo najeli sedem ali osem drvarjev. (Vse imajo kar potrebujemo: vrvi, cepine, in sekire. Vse!)"

Odpravili so se preko vrta. Juri je stopal prvi.
"Poglej," je zajecljal Dorče, "ko sta prišla do kupe sveže zemlje. (Tukaj sem Sultana zakopal, ubogega reveža! Zandar ga je prebodel z bajonetom.)"

Dokler niso dospeli do gozda, niso spregovorili nobene besede. Takrat je vprašal fant.
"Kje se je zgodila nesreča?"

"Tam gori, pri visoki ploščati skali."

"Pozdravljen, Nande," je zajecljal Dorče. "Nikdar več se ne bomo videli."

Pokrižal se je in začel moliti za pokojnikovo dušo.

V bajti so dobili drvarje. Spočetka so skušali ugovarjati, češ, da je zastoj vsak poskus, ko so si pa natančno ogledali Hrastarjev obraz, so šli z njim.

Dospeli so do ploščate skale. Pogumnega drvarja so privezali na vrvi in ga spustili v sotesko. Pa so ga morali potegniti nazaj, še predno je došel do vode. Pot v globoko in sta zapirali dve poševno viseči skali, ki sta se drug druge okoro otokale. Med njima je bila razpoka, skozi katero bi se komaj otrok spfrazil. Tudi moško telo bi zdrsnilo skozi, toda ne brez silnega napora.

Hlapec je zamolčal, da je opazil na skali sledove krvi. "Prileteli je moral naravnost na razpoko," je pojasnjeval. "In sila padca ga je zrinila skozi. Spodaj je kdove kaka vrtinčasta globoka voda. Poskusimo nekoliko nižje. Tam, kjer dela voda tolnum."

Vsi z Jurjem vred, so vedeli, da je storil možak vse, kar je mogel, in zato so vpoštevali njegov nasvet.

Molče so se odpravili nekoliko nižje od soteske ter začeli srečevati ljudi. Orožniški poveljnik je namreč vse natančno sporočil županu, vsled česar se je stvar hitro razvedela.

Izmed Hrastarjevih poslov je došel a prva Cenca. Molče je podala Hrastarju roko, si zavila rokave, se p ridružila drvarjem in prišla za vrvi. Ko je držala in vlekla, ta so ji nabrekli žile na sencih, ni opazila Jakobovih rok, ki so se poleg njenih oprijemale vrvi.

Prišla je Marjana, ki je objela svojega moža. Prišla je Evica, bleda in trepetajoča.

Nad sto jih je prihitelo na pomoč. Razen Jurja pa ni bilo zmed njimi nikogar, ki bi smatral to "pomoč" za kaj drugega kot za poskus, dobiti truplo smrtno ponesrečenega.

Ko se je p ričelo mračiti, je odpravil Juri ženske domov. Cenca je peljala gospodinjjo, ki se je komaj prestopala. Zdelo se je, da Evica ni slišala gospodarjevega povelja. Vsa sključena in stisnjena je sedela na kamnu, in ko jo je Juri pri-ganjal: "Evica, domov pojdi. Glej, gospodinja je že odšla," ga je prosila:

"Naj ostanem, stric Juri!" in je ostala.

Tema pa ni prekinila žalostnega dela, ki so ga ob plam-teh bakljah nadaljevali. Poskus, da bi pridrli od tolnuma do strnjene skale, kjer se je zgodila nesreča, jim ni uspel. Vražji potok ji nje zaviral pot. Baklje so privezali na dolge drogeve in svetili ob tesni strugi navzgor. Opazili so le glad-ke, od vode zlizane skale.

Metali so kamenje v strugo. Po vsakem slučaju je bilo slišati zamolki plosk. Nametovo truplo tedaj ni običajno med skalami. Najbrže ga je vrtinec požrl, kot jih je pred Namdetom že nešteto. Najmanj deset v zadnjih dvajsetih letih. Našli so pa eno samo truplo — nekega hlapca — ki ga je voda po čudnem naključju prinesla do mlina. Bilo je do neopoznanja nakaženo.

Ko so se začeli ljudje proti jutru pri mlinu razhajati, je Juri sčehernemu stisnil roko in se mu zahvalil. Drvarje je povabil k sebi na večerjo. Lovcu Jakobu je rekel z utru-jenim glasom:

"Midva bova še govorila, Jakob."

Jostal je sam z Evico in Dorčetom. Pomignil jima je, naj gresta. Nista mu ugovarjala. Njegov pogled jima je za-pril usta. Obotavljaje se, sta se odpravila preko travnika proti cesti. Videla sta, kako je gospodar sedel pri mlinu na breg in podprl glavo z rokama ter se zagledal v šumečo vodo. Vrnivši se domov s to novico, je odšla gospodinja k mlinu. Šele pozno zvečer se je vrnila z možem domov.

Juri je drvarje bogato obdaril. Nato se je odpravil v aboo za posejke, ki je bila polna ljudi. Običaj je bil tak, da so prišli sosedje, molit litanije. Po molitvi jim je gospodinja postregla s kruhom in žganjem.

IV veliki sobi je pri peči sedel Juri in držal otroka v na-ročju. Ko sta zaspala, ju je položil v posteljo. Oče in mati sta se do jutra komaj slišno pogovarjala.

[Ko je stopila Evica zjutraj v spalnico, jo je vprašala Lizika.

"Kaj ne, Evica, da si mi pravila, da je planinski kralj dober duh?"

"Seveda je, pa še kako dober!"

"Ni mogoče. Če bi bil res dober, bi ne pustil, da bi padel stric Nande v tisto brezno. Mogoče ga je pa prestrigel in ga spravil na varno. Oh, če bi se še vsaj to zgodilo, da bi očka ne bil tako žalosten."

[Evica si je z rokama pokrila obraz, dočim je otrok še dalje ječljal:

"Ti nisi poznala Nandeta, kaj ne? Oh, če bi ga poznala, bi ga gotovo rada imela. Meni je vedno delal punčke, Jožku pa konjičke. Povej mi, Evica, čemu ni prišel Nande k na-ma? Zakaj je ..."

Na pragu se je pojavil Hrastar v prazni obleki. Poki-mal je Liziki in pobožal spečega Jožka. (Nato je odšel.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Hore Belisha o sedanji vojni

Leslie Hore Belisha, ki je bil od maja 1937 do januarja 1940 angleški vojni minister, je postal novinar. Svoje član-ke p riobčuje v najbolj ugled-nih londonskih listih, izmed francoskih listov pa ga je priobčil za sodelavca "Paris Soir."

Tri leta sem se ukvarjal z raznimi vrstami orožja — piše Hore Belisha — zdaj pa sem zagrabil za drugačno vrsto o-rožja — za pero. Prepričan sem, da je pero močnejše o-rožje kot top, strojnica ali pušica. Pero nese bolj daleč in ima večji akcijski radij kot katerikoli top.

Zakaj se vojskujemo? Ne-prestano silijo francoski in angleško vlado, naj objasnita svoje vojne cilje. Naša prva naloga je, da pometemo z bar-barstvom, v katerem moramo zdaj živeti. Zato se vprašuje-mo, proti komu se borimo in kakšne bi bile posledice zna-ge. Samo omejenec ali neod-govoren človek, ne more spo-znati, da doživljamo vsak na-rod usodo, ki so jo nekateri narodi že doživeli.

S to vojno nočejo zavezni-ki komu vsiliti kakšno dinastijo ali spremeniti narodnostne meje, ali vsiliti drugo vero ter razviti svojo trgovino. To ni vojna, v kateri bi šlo za inte-rese vodilnih slojev. To ni vojna za privilegiranje. To je vojna narodov. V nevarno-sti je svoboda narodov.

Naravno je, da si narod želi, da bi bila vojna bolj energič-na, da bi se nasprotniku s silo-vitimi napadi izbilorožje iz rok. Zakaj se tako malo zgo-di na fronti? — vprašujejo lju-dje. Skušal bom odgovoriti na to vprašanje.

IV zadnji vojni se je pokaza-lo na zapadni fronti, da vojaški dogodki sami niso odloči-li činitelji v vojni. Ideja, ki jo ima večina o vojni, je kon-vencionalna, in zaradi tega se ljudje težko prilagodijo na no-ve probleme moderne vojne. Problem zmage najbrže ni mo-goče rešiti samo z vojaško ak-cijo. Treba je odkriti bolj učinkovita sredstva, s kateri-mi je mogoče izvesti na so-vratnika neubranljiv pritisk.

Ali je mogoče doseči z le-talstvom odločilni uspeh? Do-godki v Španiji, na Kitajskem in zdaj na Finskem so pokaza-li, da smo pomen letalstva v vojni precejevali. Vojno le-talstvo lahko resno moti pri-zadevanja sovražnikove arma-de, toda uničiti je ne more. Vojno letalstvo je lahko sred-stvo, ki pripomore k zmagi, toda ne predstavlja samo na sebi zadostnega činitelja za dosego zmage.

Več kot pet mesecev je mi-nilo od početka vojne. Izka-zalo se je, da so vojna sred-stva zaveznikov mnogo večja kot ona nasprotnika, toda za-vezniki so se odločili uporabiti svoja sredstva in vire tako, da najbolj učinkovito do-be vojno v najkrajšem času. Na-loga vrhovnega sveta zavezni-kov je, da izmeri, kolikšna je največja dosegljiva vojaška moč Nemčije v primeru z vo-jno močjo Francije in Anglije in da na podlagi te ugotovitve določi, s katerim orožjem, ali s kakšno kombinacijo orožja lahko začno zavezniki odloči-len napad.

Lako bi se pri tej priložnosti izkazalo, da bo hušje za na-sprotnika, če ostanejo zavezniške sile v defenzivi, bo treba preceniti, s kakšnimi minimal-nimi armadami morajo zavez-niki ohraniti svoje pozicije v defenzivni vojni.

V tem primeru Francija in Anglija lahko uporabita še večja in še bolj energična sred-stva bi se pridružila vsem nje-govim vojnim naporom, to se pravi finančnim, gospodar-skim in moralnim, sama sred-stva, s katerimi razpolaga An-

glija in Francija v izobilju, katere pa je treba še bolj raz-viti.

Francija ima že zgodovin-sko nagnjenje do velikih vojsk — Anglija pa raje zbira svoj vojni material pod zaščito svoje mornarice. Treba je najti ravnotežje med tema dvema načinoma vojskovanja. Zdal se ni harmonije med obe-ma, kajti Francija je poslala na fronto svoje ljudi v naj-boljših moških letih, ki so bili zaposleni v tovarnah, v Angli-j pa je še mnogo tovarniških delavcev brezposelnih.

Naj se sile Francije in An-glije razporedijo in uravno-vnstijo tako ali drugače, na dlani je, da je ta vojna total-na vojna. Ako se zavezniki niče-ar drugega ne morejo vsaj učiti od Nemcev, morajo vsaj spoznati, da se merijo z vsemi svojimi silami z nasprotnikom in gre pri tem za vse kakor pri igri, kjer stavijo vse na eno kocko.

Celotno življensko silo obeh demokracij in njihovih imperi-jev je treba zbrati v tej borbi proti tiranstvu. Zlasti pa je potrebno, da se seznanimo ves svet z ideali zaveznikov in sicer s pomočjo najbolj v pliv-nega orožja, to je s propagan-do.

V propagandi si zavezni-ki ne smejo dovoliti detenzivne-ga zadržanja. Nenehoma mo-ramo imeti svoj cilj pred očmi in ena sama misel nas mora neprestano vzpodbujati pri vseh naporih, to je, da se bo-rimo za pravico do življenja.

NAJPOGUMNEJŠE AME-RIŠKO DEKLE.

Ameriški listi so te dni neko Elizabeto Elmerjevo proglasili za "najpogumnejše dekle Zdr-držav." Zavoljo njene hlad-nokrvnosti je bilo mogoče v New Yorku prijeti dva nevar-na vlomileca in razbojnika.

Elmerjeva je tajnica neke-

ga draguljarja. Nekega ve-čera je baš zapirala trgovino in je bila sama pred velikimi jeklenimi omarami, ki v njih ponoči hranijo dragulje. Te-daj sta nenadno vstopila dva elegantno oblečena možaka s pištolami v rokah. Eden iz-med njiju je vprašal: "Ali lju-bite življenje, lepo dekle?" Elmerjeva se je pošteno pre-strasila in je utegnla samo pokimati. "Tedad nam takoj izročite ključke do tresorjev," je nadaljeval lopov. Ko jih je izročila, sta jo razbojnika trd-no privezala na neki stol, v usta pa sta ji stlačila robeč, da bi ne mogla zavpiti. Nato sta odšla v trezorski prostor.

Medtem se je dekle zbralo. Nedaleč od nje je bil na mizi telefon. Zagugala se je s sto-lom do njega, naslonila se je z rano proti robu pisalne mize, stisnila školjko med brado in vrat, jo tako dvignila ter sko-zi nos zagraščala številko poli-cije. Ta številka je bila k sre-či kratka. Ko se je policija

javila, ji seveda ni mogla spo-ročiti drugega razen nekoliko nerazumljivih glasov, a urad-nikom je to zadostovalo. U-gotovili so, odkod je prišel po-ziv in takoj so tja poslali od-delek policistov. Ko sta zlo-činca izpraznila jekleno o-maro, sta se vrnila k svoji zveza-ni žrtvi meneč, da je vse v re-du. Ob vratih pa ju je spre-jelo šest policistov v samo-kresi v rokah. Preden sta se utegnili upreti, sta bila že zvezana.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro do-movino. Kdor ga ho-če naročiti za svoje sorodnike ali prijate-lje, to lahko stori. — Naročnina za sta ri kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Romani... Spisi... Povesti

Don Kihot
Spisal Miguel Cervantes
To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je sati-ra na viteštvo, ki je še vedno notelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrovine svetovne lite-rature.
158 strani.
Cena 75c.

AGITATOR, roman, spisal Janko Keranik. 99 strani. Cena \$1.00	MARKO SENJANIN, SLOVENSKI ROBINSON... 75c
Kernik je poleg Jurčiča naš najbolj polju-den pisatelj. Več del, ki jih Jurčič v sed bo-lezni in smrti ni mogel zavrniti, je Kernik uspešno dovršil. "Agitator" je med nje-gova najboljša dela.	MATERINA ŽRTEV. 240 strani. Cena 50
ANDREJ HOFER	Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.
BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Do-stojevski. 152 strani. Cena 50	MLADIM SRCEM (par krasnih črtic pisatelja Meška) 25c
Kratke povesti in življenjske pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega ro-manopisca.	MILIJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phi-lips Oppenheim. 92 strani. Cena 75
BEATIN DNEVNIK, spisal Luiza Penjakova. — 164 strani. Cena 50	Do skrajnosti napet roman iz moderne-ga življenja. Oppenheim je znan angleški ro-manopisec poznani po celim svetu.
Poleg Pavline Pakjore je Luiza Penjakova takorekoč edina ženska, ki se je koncem pre-jdnega stoletja udeleževala v slovenski knji-ževnosti. Njen spis razodevala čutečo žen-sko dušo.	MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. 236 str. Cena 50
BELEGRADSKI BISEK 35c	MED PADARJI IN ZDRAVNIKI
BOJ IN ZMAGA 20c	Spisal Janko Ker. 119 strani. Cena 50
CVETINA BOKOGRADSKA 45c	MOŽJE, spisal Emerson Hugh. 209 strani. Cena 1.50
CVETKE (pravlje za stare in mlade) 30c	Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čita-telju. Prevod prav nič ne zaostaja za origi-nalom.
DEDEK JE PRAVIL (pravlje) 40c	MRTVI GOSTAČ 35c
DEKLE ELIZA, spisal Edmund de Concourt. 112 strani. Cena 50	
Concourtova dela so polna fines in zanimi-vosti, zlasti v risanju značajev, čijh neka-teri so mojstrsko podani in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo z njim.	
DEVICA ORLEANSKA 50c	
OVE SLIKI, spisal Kaver Meška. 103 strani. Cena 50	
Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstrsko izvršeni, kot jih more izvršiti edino naš neščeno-čuteči Meška.	
ELIZABETA, HČI SIBIRSEKEGA JETNIKA 35c	
FRAN DIAVOLO 50c	
GOSPOD FRIDOLIN ŽOLNA, spisal Fran Mil-Snaki, veselomodro humoreske, 72 strani. 55	
KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenca 75	
Zgodovina našega kmeta je zgodovina nepre-stanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Začni kmečki punt" je mojstersko opisan glavni hrvatski pisatelj Šenca. Krasen ro-man bo sleherni s užitkom prečita.	
KRALJEVIČ IN BERAČ 50c	
KRVNA OSVETA (povest iz abrakih gora) 30c	
LA BOHEME, spisal M. Murger. 402 str. Cena... 50	
Knjiga opisuje življenje umetnikov v Pari-ž. Knjiga ta svetovno znano delo.	
LISTI, (Ks. Meška), 144 strani 70	
MALI KLATEŽI (spisal Mark Twain) 70c	
MALI LORD, spisal Frances Hodgson Bur-nett. 193 strani. Cena 50	
Zgodovina našega kmeta je zgodovina nepre-stanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Začni kmečki punt" je mojstersko opisan glavni hrvatski pisatelj Šenca. Krasen ro-man bo sleherni s užitkom prečita.	
Štiri zanimive črtice našega priznanega pi-satelja.	
VALENKOSTI, spisal Ivan Ahreht. 130 strani.	

Igralec
Spisal F. M. Dostojevski
265 strani
Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igral-sko strast. Igralec izgublja in do-biva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igra-nja ga nikdar ne mine.
Cena 75c.

Idiot
Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE
Nad 600 strani
Krasen roman enega najbolj-ših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v naj-bolj rani mladosti nagnenja k neormalnostim. Opis je živa-hen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevske-ga.
Cena \$2.25

KAKO SEM SE JAZ LEBAL, spisal Jakob Ale-šev. TRI knjige po 150, 150 in 114 strani. Cena 50 vsak zvezek. Vsi trije.....1.50

Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usode in življenje kmetakega fanta, ki so ga stari-M poslali v šole, kjer se je vadilval s last-nimi sredstvi ter sda lažje, zdaj teče, lezel od šole do šole ter si slednjič priboril v življe-nju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čita-telj večkrat od sroa zazmesti.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena 45

Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domisljivo kot jo je imel Francos Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse nje-gove napovedi so se vsesilile. Pred dolgimi desetletji je napovedal letalo, submarin, po-let v stratosfero itd.

SALJIVI SLOVENEK (Anton Brezovnik)	50
Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov — 292 strani	
NADEŽNA NIKOLAJAVNA Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 30	
Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpensajo se kvišku, a sredi poti omagajo.	
NAŠA LETA, spisal Milan Fugelj. 125 strani. — Cena vez. 70	
Knjiga vsebuje dvanajst povesti pisatelja Fu-glja, ki je poznal dušo dolničkega kmeta kot le malokdo.	
NADEŽNA NIKOLAJAVNA Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 30	
Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpensajo se kvišku, a sredi poti omagajo.	
NA INDIJSKIH OTOKIH 50c	
NA RAZLIČNIH POTH 40c	
NOVA EROTIKA, spisal Ivan MOZMAN. Trde ve-zane. 115 strani. Cena 70	
Knjiga vsebuje tri povesti pisatelja Pu-glja, ki je poznal dušo dolničkega kmeta kot le malokdo.	
PESMI V PROZI, spisal Ugo. Boudelaira. 112 strani. Cena 50	
Verna silka pestrega velkomestnega živ-ljenja in spominov nanj.	
PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282 strani. Cena 50	
To je satira na francoske pretekle in sode-ruje razmere. V tej knjigi je slavni franco-ski pisatelj najbolj drzen in brezobzira v svoji sabavljeni.	
PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. 151 str. Cena 50	
Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pi-satelja vsebuje knjiga še dve, naslovi "Mi-sel v megli" in "Brezdno".	
PARISKI ZLATAR 35c	
POZIGALEC 25c	
POSLEDNJI MOHNIKANEC 30c	
PATRIA (povest iz irske zgodovine) 30c	
POVESTI IN SLIKE, spisal Kaver Meška. — 79 strani. Cena 50	
Knjiga vsebuje tri povesti našega priljublje-nega pisatelja, mojstra v opisovanju. Nje-gov slog je izrazit, njezve misli so globoke in mehke. Posebno šenke so v isto na nje-gova dela.	
PRAVLJICE. Spisal H. Majar. Izbrani in pro-ste-ga naroda. Cena 40	
PRAPREČANOVE ZGOBDE 30c	
PRIGODBEČEBELICE MAJE, trd. vez. 1—	
PRIVIT MED INDIJANCI. Povest iz čas od-kritja Amerike. Cena 30	
REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM 30c	
REDEČA IN BELA VRTNICA 30c	
PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trdna vez. 64 strani. Cena 70	
Prgeovori, esaji in misli slavnega indijske-ga pisatelja.	
ŠTUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKDANJI KRUH, spisal F. K. Finigar. 80 strani. Cena 50	
Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.	
PRAVLJICE, Ročnik, 11. zvezek. Cena 70	
PRAVLJICE, H. Mayer. Cena 30	
TUREI PRED DUNAJEM 30c	
TATIČ, spisal Franco Berk. Trdna vez. 86 str. Cena 70	
Naš lahoren primoraki pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je povz. "svotj mater.	
TISOČ IN ENA NOČ, s slikami, velika izdaja. Broš. 3 knjige. Cena 3.25	